

Sosyoloji Derneği, Türkiye

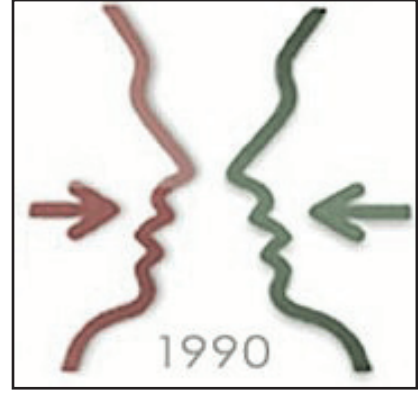
Sosyoloji Araştırmaları Dergisi

Cilt: 14 Sayı: 2 - Güz 2011

Sociological Association, Turkey

Journal of Sociological Research

Vol.: 14 Nr.: 2 - Fall 2011

.....

**Bir Huzurevinde Yaşlı Kadın ve Erkeğin Ayrı
Yaşamalarının Onların Yalnızlık ve Yaşam Doyumuna
Etkisi**

Selma KAHRAMAN
Handan ZİNCİR
Zeliha KAYA
Filiz ESEN

BİR HUZUREVİNDE YAŞLI KADIN VE ERKEĞİN AYRI YAŞAMASININ ONLARIN YALNIZLIK VE YAŞAM DOYUMUNA ETKİSİ

Selma KAHRAMAN*
Handan ZİNCİR**
Zeliha KAYA***
Filiz ESEN****

Öz

Bu çalışma kadın erkek ayri yaşamanın yaşlıların yalnızlık ve yaşam doyumuna etkisini belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Araştırmanın evrenini bir huzur evindeki toplam 144 yaşlı oluşturmuştur ve örneklem seçilmemiştir. Veriler; anket formu, yalnızlık ölçeği (UCLA-LS) ve yaşam doyumunu ölçeği ile yüz yüze görüşme tekniği kullanılarak toplanmıştır. Değerlendirmede tanımlayıcı istatistikler, bağımsız gruplarda Mann-Whitney U, Kruskal Wallis H ve sperman korelasyon testi kullanılmıştır.

*Araştırmaya katılan yaşlıların % 75,0'ının 65 yaş ve üzerinde olduğu ve % 31,3'ünün okuma yazma bilmediği saptanmıştır. Yaşlıların %46,6'sı yalnız kalmamak için huzurevine geldiğini ifade etmiştir. Yaşlıların %31,3'ü kadın erkek ayri yaşamaktan memnun olmadığını belirtmiştir. **Bu araştırma kadın erkek ayri yaşamanın yaşlılarda sosyal ilişkiyi azalttığını göstermektedir. Bu araştırmadan çıkan önemli sonuç sosyal ilişkiler azalması ile yalnızlığın daha çok artmasıdır. Kadın erkek ayri yaşamaktan memnun olmayan yaşlıların kadın erkek ayri yaşamın yaşam doyumunu düşürdüğü, ancak kadın erkek ayri yaşamaktan memnun olan yaşlıların yaşam doyumunun artırdığı bu araştırmadan çıkan diğer önemli bir sonuçtur.***

Anahtar Kelimeler; Yaşlılık, Kadın Erkek Ayri Yaşamak, Yalnızlık, Yaşam Doyumu

* Arş. Gör., Erciyes Üniversitesi Atatürk Sağlık Yüksekokulu

** Yrd.Doç. Dr., Erciyes Üniversitesi Atatürk Sağlık Bilimleri Fakültesi

*** Öğr. Gör.Dr., Erciyes Üniversitesi Atatürk Sağlık Yüksekokulu

**** Arş. Gör., Erciyes Üniversitesi Atatürk Sağlık Yüksekokulu

EFFECTS OF SEPERATE LİVİNG OF OLD WOMEN AND MEN ON THEİR'S LONELİNESS AND LIFE SATİSFACİON N A NURSİNG HOME

Abstract

Our research was made to determine the effect of separate living of old women and men on their loneliness and life satisfaction in a nursing home as qualitative study. The universe of this was composed of totally 144 old people in a nursing home and sampling was not selected. Data were collected through face to face interviews using with survey form, loneliness scale (UCLA-LS) and life satisfaction scale. Descriptive statistics, Mann-Whitney U and Kruskal-Wallis H test and Spearman correlation test in independent groups were used in the evaluation.

It is determined that 75.0 % of old people in the research were 65 years and over and 31.3 % of them was illiterate. 46.6 % of old people stated that they lived in nursing home because they did not want to be alone. 31.3 % of olds stated that they were not happy living alone. This research shows that separate living of old women and men decreases social relations. Important result of this research is that loneliness increases further with decrease in social relation. The other important result is that ratio of life satisfaction decreased in the old people who were not happy living separately but it increased in those who were happy living separately.

Key Words; *Old Age, Living Of Women And Men Seperately, Loneliness, Life Satisfaction*

Giriş

Sosyal yaşamın vazgeçilmez koşullarından biri etrafımızdaki bireylerle iletişime geçmek ve onlarla ilişki kurmaktır. Aile ve arkadaş ortamı bu ilişkilerin en yoğun yaşandığı, birey açısından en güvenilen ve rahat edilen ortamlardır. Bu tür ortamlar sosyal açıdan bireyin rahatlaması işlevini görür. Yaş ilerledikçe aile ortamından daha çok arkadaş ortamı önemli bir yer tutmakta ve yaşamdan doyum almak cinsiyet ayırımı yapılmayan sosyal ilişkilerle mümkün olmaktadır (Öz, 2002:18).

Sosyal ilişkiler, insanların davranışlarını olumlu ya da olumsuz değiştirebilmektedir. Bunun etkisini arttıran nedenlerden biri de kültürel faktörlerdir. Sosyal yapının işleyişi bireyi etkilemekte; bireyin düşünme biçimi ile davranışlarını doğrudan olmasa da dolaylı olarak değiştirebilmektedir. Bu bağlamda topluma ait her birey, sosyolojik normlardan etkilenerek belli kalıplara girmektedir. Bu kalıplardan biri kadın erkek ilişkileridir. Toplumumuzda kadınların erkekleri, erkeklerin de kadınları mahrem olarak görmesi ve beraber olmanın günah olarak nitelendirildiği bir kültür ağır basmaktadır. Böylece hem kadın hem de erkekler hemsinlerle ilişkiler daha fazla olmaktadır. Bu yargıları değiştirmek oldukça zor ve uzun zaman alabilmektedir (Batur, 2010: 34). Duygusal bağlılıklar veya sosyal bağların olmadığı durumlarda yalnızlık ve sonuçta yaşamdan zevk almama daha sık görülmektedir (Toprak, 2002: 17; Fadiloğlu ve Tokem, 2004: 243, Ünal ve Bilge, 2005: 90).

Yalnızlık olgusu tüm yaş gruplarında ortaya çıkabilir, ancak bu daha çok yaşlılara özgü bir problemdir. Birçok yaşlı için yalnızlık yaygın ve rahatsız edici bir durumdur. Yalnızlık, yaşlı bireylerde fiziksel ve mental sağlık problemlerinin oluşmasında etiyolojik rol oynayabilir. İnsanın psikolojik anlamda mutluluğunu ve iyilik halini etkileyebilir (Donaldson and Watson, 1996: 955, Kim, 1999: 1084). Peplau ve Perlman'a (1982) göre yalnızlık, bireyin sosyal ilişki ağında niceliksel ve niteliksel eksiklikler sonucu ortaya çıkan sıkıntı verici bir duygudur. Yalnızlık duygusu; kişiler arası ilişkilerin sosyal ihtiyaçları karşılamadığı, kişisel ihtiyaçları doyurmayı başaramadığı ve sosyal ödüllerin azaldığı durumlarda ortaya çıkar (Duru, 2008: 16). Yani bireyin kendini daha az yalnız hissetmesinde ilişki kurulan birey sayısı, ilişki sıklığı ve ilişkinin tipinden ziyade, ilişkinin niteliğinin daha önemli olduğu vurgulanmaktadır. Yalnızlık

ve sosyal ilişki değişkenleri üzerine yapılan pek çok çalışma, yalnızlık yaşantısında diğer insan veya gruplarla oluşturulan sosyal bağların önemli olduğunu göstermektedir (Demir ve Tarhan, 2001: 120, DiTommaso and ark 2003: 310; Duru, 2008:22). Dolayısıyla yalnızlığın duygusal ve sosyal ilişkilerde yaşanan yoksunluklarla ilişkili olduğu düşünüldüğünde; farklı sosyal ve duygusal gereksinimlerini karşılayan bireyin, bu gereksinimlerini karşılayamayan bireylere göre kendini daha az yalnız hissetmesi beklenebilir. Yetersiz sosyal destek, yalnızca psiko-sosyal stresin, mortalite ve morbiditenin artmasına değil, aynı zamanda genel sağlık ve iyilik durumlarının azalmasında da etkilidir. (Ünal ve Bilge, 2005: 91, Berg ve ark, 1981: 347).

Madrid'de yapılan ikinci dünya yaşlılık assembly raporunda da sosyal çevrenin yaşlının sağlığı, bağımsızlığı ve üretkenliği için anahtar bir faktör olduğu ve sosyal çevredeki yetersizliklerin yetiyitimi ve erken ölüm riskini arttırdığını vurgulanmaktadır (UN, 2002: 13).

Kişilerarası yakın ilişkilerin yaşlılıkta yaşam doyumu ile de yakından ilişkili olduğu bilinmektedir. Yaşam doyumu kavramı ise yaşamda arzulanmış ve başarılmış hedeflerin uyumu olarak tanımlanmaktadır. Kültürel yapımızda aile ve akrabalık sistemi ile arkadaş ve akran grubunun dostluğu, sıcaklığı ve desteği, yaşlı bireyin yaşam doyumunu arttırabilmekte ve rol değişimlerine uyum sağlamayı kolaylaştırabilmektedir. Öte yandan, yaşlı bireyin toplumdan kopmaması, arkadaş ilişkilerini sürdürmesi ve toplumda bir şeyler yapma gücünde olduğuna inanması sosyal uyum sağlamasında etkili olmakta ve yaşam doyumlarını da daha yüksek tutmaktadır (Öz, 2002: 22, Özer ve Özsoy, 2003: 73). Toplumsal yaşam sosyal ilişkiler yoluyla sürdürülebilir. Özellikle cinsiyet ayrımı yapılmadan yüz yüze, birincil ilişkiler, bireylerin karşılıklı olarak birbirleri ile doğrudan bir iletişim kurma yolu olup, bireylerin psikolojik doyumları açısından önemlidir (Özer ve Özsoy, 2003: 73)

Bu sonuçlardan yola çıkarak; bireylerin yaşlılık döneminde sosyal ihtiyaçlarını karşılamaları ve yalnızlık duymamaları, bir işe yaramaları, bir işi başarmaları ve toplumsal sorumluluk duygusunu tatmaları bakımından önce sosyal ilişkilerini canlı tutmaları gerekir. Bu davranışlar bir bakıma yaşamı anlamlandırmanın da yoludur.

Bu araştırma kadın erkek ayrı yaşamanın yaşlılarda yalnızlık ve yaşam doyumuna etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Bu amaçla yaşlılardaki mutsuzluğunun yüksek oranda sosyal ve duygusal ilişkilerdeki yoksunluklarla ilişkili olduğu düşünüldüğünde aşağıdaki hipotezler ileri sürülebilir;

1. Sadece hemcinslerinin oluşturduğu ve ilişkiye girildiği bu sosyal çevrede, sosyal ilişkiler ne kadar etkilenebilir ve sosyal çevredeki yetersizlikleri artırır mı?

2. Karşı cins iletişiminin ve desteğinin olmaması yaşlının sosyal uyumunu azaltır mı?

3- Karşı cins ilişkisinin olmaması yaşlılarda yalnızlığını ve yaşam doyumunu nasıl etkiler?

Bu araştırma bu soruları yanıtlayabilmek için planlanmıştır.

Gereç ve Yöntem:

Tanımlayıcı olarak yapılan bu araştırma erkek ve kadınların ayrı ortamlarda yaşadıkları ve birbirleriyle iletişim ve sosyal ilişki kurma ortamlarının bulunmadığı Kayseri Gazioğlu ve Özderci Huzurevlerinde yapılmıştır. Araştırmanın evrenini huzurevinde yaşayan 248 yaşlı oluşturmuştur. Araştırmada, örneklem seçimine gidilmemiş ve evrenin tamamı araştırmaya alınmıştır (N=144). Ancak araştırmayı kabul etmeyen, Demans, Alzheimer hastaların doğru cevap veremeyeceği ihtimali ile ve yatağa bağlı olan hastaların iletişimin az olabileceği ve çalışma sonuçlarını etkileyeceği düşüncesiyle araştırmaya 104 yaşlı dahil edilmemiştir.

Veri toplama aracı olarak; araştırmacı tarafından hazırlanan yaşlıların sosyo-demografik özelliklerini ve yaşadığı ortam ile ilgili soruları içeren anket formu, Yalnızlık Ölçeği (UCLA-LS) ve Yaşam Doyumu Ölçeği kullanılmıştır.

Anket Formu: Araştırmacılar tarafından hazırlananmış ve yaş, cinsiyet, eğitim durumu, kuruma gelme nedenleri, huzurevinde kadın ve erkek ayrı yaşamaktan memnun musunuz? gibi toplam 12 sorudan oluşmuştur.

UCLA Yalnızlık Ölçeği: UCLA yalnızlık ölçeği bireyin genel yalnızlık derecesini belirlemeye yarayan likert tipinde kendini değerlendirme ölçeğidir. Ölçeğin orijinalinde gözden geçirilen formun 10 maddesi olumlu yani anlamsal olarak yalnızlık içermeyen, diğer 10 maddesi olumsuz yani anlamsal olarak yalnız bireyleri belirlemeye yönelik toplam 20 maddelik “Tamamen Katılıyorum” (1) ile “Tamamen Katılmıyorum” (4) arasında derecelenmeye sahiptir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 80, en düşük puan ise 20’dir. Alınan yüksek puanlar bireylerin daha fazla yalnızlık yaşadığına işaret etmektedir. Ülkemizde ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmaları Demir (1989) tarafından yapılmıştır. Demir (1989)’in yaptığı çalışmada ölçeğin iç tutarlılığı ile ilgili analizler toplam 72 kişi üzerinde hesaplanmış ve cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .96 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin beş hafta ara ile yapılan test tekrar test güvenirlik katsayısı .94 olarak bulunmuştur. Ölçeğin özgün formu Russell ve arkadaşları tarafına aittir (Russell, Peplau ve Cutrona, 1980). Bu çalışmada cronbach alfa değeri: .74

Yaşam Doyumu Ölçeği: Diener ve diğ. (1985), tarafından geliştirilen Yaşam Doyumu Ölçeğinin (The Satisfaction With Life Scale) Türkçeye çevrilmesi ve uyarlanması Köker (1991), tarafından yapılmıştır. Ölçeğin güvenirlik çalışmaları sonucunda; test-tekrar test güvenirliği $r=.85$, madde-test korelasyonları ise .71 ile .80 arasında hesaplanmıştır. Yaşam doyumu ölçeğinde 5 ifade vardır bu ifadelerin cevaplayana uygunluk derecesini belirlemek amacıyla 1 ‘den 7’ye kadar seçenekler sunulmuştur. Yaşam doyumu ölçeğinden alınabilecek en yüksek puan 35, en düşük puan ise 5’tir. Ölçekten alınan 7 puan ve altının düşük, 13 puan ve üstünün yüksek yaşam doyumu, 8-12 arasında kalan puanların orta düzeyde bir yaşam doyumunu gösterdiği bildirilmektedir. Bu çalışmada cronbach alfa değeri: .78

Verilerin Toplanması; Araştırmanın yapılabilmesi için ilgili kurumdan yazılı ve sözlü izinler alınmıştır. Verilerin araştırmacılar tarafından yüz yüze görüşme tekniği ile toplanmıştır. Veriler 10-15 dakikalık iki veya üç oturumda ve yaşlının en aktif olduğu sabah 10-11 saatleri arasında toplanmıştır.

Verilerin Değerlendirilmesi; değerlendirmede tanımlayıcı istatistiklerden sayı, yüzde, ortalama hesapları, bağımsız gruplarda Mann- Whitney U testi, Kruskal Wallis H testi ve

Bulgular

Araştırmaya katılan yaşlıların % 29,9'u kadın, % 70,1'i erkektir. Yaşlıların % 75,0'mın 65 yaş ve üzerinde olduğu ve % 31,3'ünün okuma yazma bilmediği ve %38,2'sinin ise ilkokul mezunu olduğu saptanmıştır. Erkek yaşlıların % 50,1'i serbest meslek, kadınların ise % 90,6'sı ev hanımıdır. Yaşlıların % 69,4'ü Kayseri (merkezdendir) ilinin yerlisidir. Yaşlıların tamamı bir yıldan fazla süredir huzurevinde kalmaktadır. Huzurevinde yaşlıların iletişime geçtiği kişiler arasında birinci sırada sağlık personeli, ikinci sırada oda arkadaşı ve üçüncü sırada hemcins arkadaşları yer almaktadır. Yaşlılar karşı cinsten bir arkadaşları olmadığını bildirmişlerdir. Karşı cinsle beraber olma durumu sadece toplantı ya da seminerlerde olmaktadır. Bu tür durumlarda da kadın ve erkek yaşlılar ayrı ayrı oturmaktadırlar.

Tablo 1: Yaşlıların Huzurevine Gelme Nedeni ve Huzurevinde Kadın Erkek Ayrı Yaşama İle İlgili Düşünceleri (N=144)

Değişkenler	Sayı	Yüzde
Huzurevine Gelme Nedeni		
Bakan kimse olmadığı için	77	53,4
Yalnız kalmamak için	67	46,6
Huzurevinde Kadın ve Erkek Ayrı Yaşamaktan Memnun Musunuz?		
Evet	99	68,7
Hayır	45	31,3
Kadın Erkek Ayrı Yaşamaktan Memnun Olanların Nedenleri *(n=99)		
Günah	51	51,5
Anlaşamayız sürekli kavga çıkar	48	48,5
Kadın Erkek Ayrı Yaşamaktan Memnun Olmayanların Nedenleri** (n=45)		
Yalnız olmadık	24	53,3
Yapacağımız işleri yaptırırdık	14	31,1
İkinci bahar yaşamak isterdim	7	15,6

*yüzdeler memnun olan 99 yaşlıya göre hesaplanmıştır.

** yüzdeler memnun olmayan 45 yaşlıya göre hesaplanmıştır

Tablo-1’de yaşlıların huzurevinde kadın erkek ayrı yaşama ile ilgili düşünceleri verilmiştir. Huzurevine gelen yaşlılar % 46.6’ sı yalnız kalmamak için, bu grubun çoğunluğu (% 68.7) kadın erkek ayrı yaşamaktan memnun olduğunu ifade etmiştir. Kadın ve erkek ayrı yaşamaktan memnun olma nedenlerini incelediğimizde % 51.5’si kadın erkek birlikte yaşamının günah olduğunu ve %48.52 inin ise anlaşılamayacaklarını belirtmişlerdir. Aynı şekilde kadın erkek ayrı yaşamaktan memnun olmayanların ise % 53, 3’ü yalnız kalmayacaklarını %31.1 ‘inin ise bir çok işlerimizi yaptırırdık ifadesini kullanmışlardır.

Tablo 2: Yaşlıların Sosyo-Demografik Özelliklerine Göre Yaşam Doyumu Ve Yalnızlık Puanları

Değişkenler	Yalnızlık Ölçeği ($\bar{X} \pm Sd$)	Yaşam Doyumu Ölçeği ($\bar{X} \pm Sd$)
Yaş Grupları		
59-64	52.79±4.63	20.42±7.0
65-79	51.76±6.34	22.39±7.35
80 ve üzeri	52.48±5.26	21.42±6.94
İstatistik Testi	KW=2.56 p>0.05	KW=1.85 p>0.05
Cinsiyet		
Erkek	52.29±5.66	21.1±7.50
Kadın	51.92±5.84	23.04±6.21
İstatistik Testi	U= 0.24 p>0.05	U= -1.52 p<0.05
Eğitim Durumu		
Okuryazar değil	52.45±6.25	21.86±7.16
İlkokul mezunu	52.17±5.61	21.71±7.24
Ortaokul ve üzeri	51.66±4.95	21.23±7.75
İstatistik Testi	KW= 0.94 p>0.05	KW=0.91 p>0.05
Kadın erkek ayrı yaşamaktan		
Memnun olanlar	52.72±6.11	23.90± 7.42
Memnun olmayanlar	50.97±4.44	16.82± 3.06
İstatistik Testi	U=0.39 p>0.05	U=-5.64 p< 0.05

Tablo-2 yaşlıların soysa demografik özelliklerine göre yalnızlık ve yaşam doyumu puanları verilmiştir. Buna göre yaşlıların yalnızlık ortalama puanlarının yüksek olduğu saptanmıştır. Yalnızlık ortalama puanları ile sosyo-demografik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (p>0.05). Yaşam doyumları ortalama puanlarının 13 puanın üzerinde

olması yaşlıların yaşamdan memnun olduklarını göstermektedir. Kadınların erkeklere göre ve kadın /erkek ayrı yaşamaktan memnun olanların, kadın erkek ayrı yaşamaktan memnun olmayanlara göre daha yüksek puan ortalamalarına sahip olduğu ve istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p<0.05$). Yalnızlık düzeyi arttıkça yaşam doyumunu düzeyi artmıştır ($r:0,698$ $p<0.001$)

Tartışma

Sadece hemcinsleri ile sosyal ilişkiye girilen bu ortamda ilişkiler ne kadar etkilenebilir ve bu ortam yaşlıların yalnızlığını ve yaşam doyumunu nasıl etkiler sorularına yanıt arayan bu araştırmada; yaşlıların % 46,6'sı yalnız kalmamak için huzurevine geldiğini ifade etmişlerdir. Başka bir çalışmada ise 'Neden huzurevine geldiklerini sorulduğunda % 51,2'si bakım ihtiyacı için, % 23,8'i yalnızlıktan ötürü, % 8,3'ü çocuklarını rahatsız etmemek için, % 16,7'si ise diğer nedenlerle (çocuklardan, eşinden, akrabalarından kurtulmak için) huzurevine geldiklerini belirtmişlerdir (Khorshid and ark, 2004: 49). İçli (2004) tarafından Ankara'da yapılan bir araştırmada; 1300 yaşlı kişi ile görüşülmüş yaşlıların neredeyse tamamına yakınının (%91.7) huzurevinde kalmayı istemedikleri belirlenmiştir (İçli, 2004: 21). Yaşlıların huzurevlerinde kendilerini soyutlanmış hissettikleri, yalnızlık ve tüketilmişlik duygularına kapıldıkları ve ruhsal sorunlarının arttığı, kurumsal bakımdan yeme, içme, yatma ve temizlik gibi konularda memnun oldukları halde yine de kendi evlerinde kalmayı tercih ettikleri bu çalışmaların bulguları arasındadır (İçli, 2004: 21). Araştırma bulgularından da görüldüğü gibi yaşlılar kurum bakımından çok ev ortamında aileleri ile birlikte yaşamak istemektedirler. Bu çalışmada ise tersi bir durum vardır. Yalnız kalmamak için huzurevine gelmek isteyen yaşlıların olması, evde yaşayan yaşlılarda da yalnızlığın giderek arttığını ve bunun için huzurevlerinin bir alternatif olarak tercih edildiğini düşündürmektedir. Khorshid ve arkadaşları yaptıkları çalışmada yalnızlık puan ortalamasını erkeklerde de 39,6, kadınlarda 38,5, bulunmuştur. Tel ve arkadaşlarının yaptığı araştırmada kurumda kalan yaşlıların ise 45.36 ± 11.39 bulunmuştur. Bu değerler yapılan diğer çalışmalar ile benzerlik göstermektedir (Khorshid and ark, 2004: 48, Tel ve ark, 2006: 37, Duru, 2008: 19). Bu çalışmada ise erkeklerde $52,2 \pm 5.66$, kadınlarda $51,9 \pm 5.84$ olarak belirlenmiştir. Bu araştırmada yalnızlık puan ortalamalarının yüksek çıkmasının nedeni olarak kadın erkek ayrı yaşamının yaşlıları daha çok izole ettiğini ve yalnızlık puanlarının

bu nedenle yüksek çıktığını düşündürmektedir. Aynı zamanda çalışmanın üçüncü hipotezinin desteklediğini göstermektedir.

Yaşlılık dönemindeki sosyal etkileşimi inceleyen araştırmalar yakın bireysel ilişkilerin yaşamdan duyulan tatmini artırdığını ve yaşlılıkta uyum sağlamayı kolaylaştırdığını ortaya koymuştur. Araştırmalarda hem kadınlar, hem erkekler için sosyal faaliyetin, yaşamdan tatmin olmanın en güçlü göstergesi olduğunu belirtmektedir (Baran ve ark, 2007: 15, Özer, 2004: 35). Aynı şekilde yine Tel ve arkadaşlarının yapmış olduğu bir araştırmada, aile ortamında yaşayan yaşlıların yaşam doyumunun, huzurevinde kalan yaşlıların yaşam doyumu daha düşük bulunmuştur (Tel ve ark, 2006: 37). Diğer araştırmalarda da huzurevinde kalan yaşlıların yaşam doyumunun düşük ve orta düzeyde çıkmıştır (Akandere, 2007: 3, Altay ve Aydın, 2009: 277). Bu araştırma sonucunda ise yaşam doyum puanlarının oldukça yüksek olduğu saptanmıştır. Bu sonuç yaşlıların çoğunluğunun (% 51.5) kadın erkek beraber yaşamının günah olarak gördükleri için kadın erkek beraber yaşamının daha sevindirici bir nokta olduğu, onları dini yönden rahatladıklarını düşündürmektedir. Kadın erkek ayrı yaşamaktan memnun olmayanların, memnun olanlara göre yaşam doyumu puanlarının daha düşük çıkması, kadın erkek ayrı yaşamak yaşlıların yaşam doyumu azalttığını düşündürebilir. Böylece bu yaşlılarda yakın bireysel ilişkilerin tatminin daha çok artırdığını ve bu konuda daha çok farkında olduklarını düşündürmüştür.

Böylece yaşlıların sahip olduğu kültüre, doğumunda beri öğrendiği düşüncelerine göre kadın erkek ilişkilerinin değiştiğini ve yaşamdan aldığı doyum buna göre esneklik gösterdiği söylenebilir.

Sonuç

Bu araştırma kadın erkek ayrı yaşamının yaşlılarda sosyal ilişkiyi azalttığını göstermektedir. Sosyal ilişkiler azalması ile birlikte yalnızlığının da daha çok artırdığı bu araştırmadan çıkan önemli bir sonuçtur.

Kadın erkek ayrı yaşamaktan memnun olmayan yaşlıların kadın erkek ayrı yaşamın yaşlılarda yaşam doyumunu düşürdüğü, ancak kadın erkek ayrı yaşamaktan memnun olan yaşlıların yaşam doyumunun artırmasında bir etken olduğunun görülmesi de bu araştırmadan çıkan diğer önemli bir sonuçtur.

Bu çalışmadan öneriler ise; araştırmadan çıkan sonuçları kanıtlamak amacıyla ileri araştırmalarda bu gözle bakılması, incelenmesi ve desteklenmesi gerektiği önerilmektedir.

Konu ile ilgili niteliksel araştırmalar yürütülebilir. Yaşlıların toplu yaşadıkları kurumlarda kadın erkekler arasında kültürel özellikler ve farklılıklar göz önünde bulundurularak sosyal yaşamın ve ilişkilerin güçlendirilmesinde sosyal aktiviteler artırılabilir yeni düzenlemelerle motivasyonları artırılarak yalnız yaşamaları engellenebilir.

Summary

Elderly is last and an inevitable period of the life process for every animate. Being needed to be evaluated according to geographical structure, hereditary characteristics, psychosocial and socioeconomic conditions, life style, diseases undergone and the individual's perceptions of the period, elderly in this study is tried to analyze from its psychosocial aspects. One of the indispensable conditions of social life to connect with individuals around us and to establish relationships with them. Face to face without distinction of gender, primary relationships, individuals who are reciprocal way to communicate directly with each other, especially elderly individuals is important in terms of psychological satisfaction.

Definition of the research sample of 144 persons. Data collection tool a questionnaire, indicating the Loneliness Scale (UCLA-LS) and consists of life satisfaction scale. Evaluation,

descriptive statistics, number, percentage, and further analysis will be used.

According to this *research*; 29.9% women of the elderly, 70.1% ‘males. 75.0% of old people was 65 years old and 31.3% over the third of literacy does not know. All of the elderly in rest homes are more than 1 year. Not only from the rest home for the elderly (46.6%), the majority (68.7%) stated that they were satisfied with living men and women separately. The reason for satisfaction with 51.5% percent stated that sin. Similarly, 53% of non-satisfied men and women to live separately, they said no in order not to be alone again. In our study, the majority of those who want to go to the rest home because of loneliness, lost suggests that the importance of other causes. Not only for the rest home to the majority of the elderly who want to come, the loneliness of elderly people living at home, gradually increasing, and it suggests that they prefer as an alternative to nursing home.

As a result of this research in the life satisfaction scores were quite high. The results of the elderly (51.5%) men and women see as a sin to live together suggest that a more pleasing spot.

As a result; this study in elderly men and women living separately reduces the social relationship. With the decrease of social relationships would be more than the thought of loneliness is an important result from this research. To prove this, further investigation is recommended.

Men and women live apart from life is a factor that increased their level of satisfaction is an important result seen in this investigation. To do this, this perspective on advanced research, analysis and support as needed is recommended

KAYNAKLAR

Akandere, M.

2007 Huzurevinde Kalan Yaşlılarda Fiziksel Aktivitelerin Yaşam Doyum Düzeylerine Etkisi”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 18, s. 1-9

Altay, B. ve Aydın, İ. A.

2009 Huzurevinde Yasayan Yaşlılarda Özbakım Gücü ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişki”, Dicle Tıp Dergisi, 36(4), s. 275-282.

Baran, A. G.; Kalınkara, V.; Aral, N. ve Ark.

2007 Farklı Sosyo-Ekonomik Düzeydeki Yaşlıların Gündelik Yaşamdan Tatmin Düzeyleri: Ankara Kentsel Kesit Örneği”, Turkish Journal of Geriatrics, 10 (1), s.10-18

Batur, Z.

2010 Son Çeyrek Yüzyılda Kadının Değişen Sosyal Statüsü Ve İmajı: İlköğretim İkinci Kademe Anadili Ders Kitaplarında Metin Ve Görsel Öğelerin İncelenmesi”, The Journal of International Social Research, 3 (13), s. 33-44

Berg, S., Mellstrom, D., Persson, G., Svanborg, A.

1981 Loneliness in the Swedish Aged.” Journal of Gerontology, 36 (2), s. .342-349.
Demir, A. ve Tarhan, N

2001 Loneliness and social dissatisfaction in Turkish adolescents”, The Journal of Psychology, 135 (1), s. 113-123.

DiTommase, E.; Brannen-McNulty, C.; Ross, L. ve Burgess, M.

2003 Attachments styles, social skills and loneliness in young adults, Personality and Individual Differences, 35, s. 303-312.

Donaldson, J.M.; Watson, R.

1996 Loneliness in Elderly People: An Important Area for Nursing Research”, Journal of Advanced Nursing, 24, s. 952-959.

Duru, E.

2008 Sosyal Bağlılık Ve Sosyal Desteğin Yalnızlık Üzerine Doğrudan Ve Dolaylı Rollerinin Üniversiteye Uyum Süreci Çerçevesinde İncelenmesi, Turk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 29, s. 13-24.

Fadılođlu, Ç. ve Tokem, Y.

2004 "The Role Of The Nurse In Geriatric Rehabilitation", Turkish Journal of Geriatrics, 7 (4), s. 241-46.

İçli, G.

2004 "A Study On The Remaining Elderly Nursing Home", Journal of Sociological Research, 1(1), s.5- 25.

Khorshid, L., Eşer, İ. ve Ark

2004 "The Evaluation Of Loneliness Level Of Elderly Individuals Resıding In Rest Homes, Turkish Journal of Geriatrics, 7 (1), s. 45-50.

Kim, O.

1999 "Predictors of Loneliness in Elderly Korean Immigrant Women Living in The United States of America", Journal of Advanced Nursing, 29(5), s.1082-1088

Öz, F.

2002 "Yaşamın Son Evresi: Yaşlılık Psikososyal Açıdan Gözden Geçirme, Kriz Dergisi, 10 (2), s.17-28.

Özer, M.

2004 "Huzurevinde ve Aile Ortamında Yaşayan Yaşlıların Yaşam Doyumunun İncelenmesi", Turkish Journal of Geriatrics, 7 (1),s.33-36

Özer, M. ve Özsoy, Ö. K.

2003 "Yaşlılarda Yaşam Doyumu", Turkish Journal of Geriatrics, 6 (2), s.72-74.

Russell, D., Peplau, L.A., Cutrona, C.E.,

1980. "The revised UCLA Loneliness Scale: concurrent and discriminate validity evidence. J. Pers. Soc. Psychol. 39, 472-480.

Tel, H. ve Sabancıoğulları, S.

2006 "Evde Ve Kurumda Yaşayan 60 Yaş Ve Üzeri Bireylerin Günlük Yaşam Aktivitelerini Sürdürme Ve Yalnızlık Yaşama Durumu" Turkish Journal of Geriatrics, 9 (1),s.34-40

Toprak, İ.

2002 "Aktif Yaşlanma, T.C. Sağlık Bakanlığı Yaşlı Sağlığı, Pelin Ofset, 3. Baskı, Ankara, s. 15-50.

UN. Second World Assembly on Ageing Madrid

2002 UN Department of Public Information, United Nations, Room S1040, New York, NY 10017, s. 13.

Ünal, G. ve Bilge, A.

2005 İleri Yaş Grubunda Yalnızlık, Depresyon Ve Kognitif Fonksiyonların İncelenmesi, Turkish Journal of Geriatrics, 8 (2),s.89-93.